

## Lesplan

# Roeren met de riemen wat je hebt



### Wat ga je doen?

*Roeren met de riemen wat je hebt*, een typisch geval van 'de klok horen luiden, maar niet weten waar de klepel hangt'. Dit soort verhaspelingen van uitdrukkingen komen vaak voor. Bij deze opdracht gaan leerlingen kijken naar fragmenten waarin verschillende verkeerd gebruikte uitdrukkingen aan bod komen. Tijdens het kijken noteren leerlingen de verhaspelde uitdrukkingen. Daarna gaan ze die, eventueel samen of klassikaal, verbeteren.

Speel de volgende fragment indien nodig meerdere keren af:

*De wereld draait door* <https://www.bnnvara.nl/dewerelddraaitdoor/videos/508499>

### Sleutel:

\*\*\*De uitdrukkingen met asterisken kunnen als te grof worden ervaren.

CITAAT	TIJDS TIP	WERKELIJKE UITDRUKKING
<b>DWDD</b> 'Hij probeerde de lucht wel uit de kou te nemen.'	00:16	<i>De kou uit de lucht nemen</i> > zorgen voor minder spanningen/minder conflict
'Het topje van de zalm.'	00:20	<i>Het topje van de ijsberg</i> > het zichtbare gedeelte van een groter probleem <i>Het neusje van de zalm</i> > het allerbeste
'Ik pak het met beide benen aan.'	00:33	<i>Iets met beide handen aangrijpen/-pakken/nemen</i> > iets met dankbaarheid aanvaarden
***'Ik ga geen vinger in haar reet steken.'	00:42	<i>Geen veer in iemand zijn kont/reet/achterwerk steken</i> > iemand uitbundig loven
'Anders dan loopt de sop in de braadworst, dat wil je ook niet.'	00:46	<i>Het is het sop in de kool niet waard</i> > iets is niet de moeite waard om je er druk over te maken Lijkt ook op: <i>In de soep lopen</i> > mislukken
'Je moet met de riemen roeren wat je hebt.'	00:50	<i>Je moet roeien met de riemen die je hebt</i> > je moet werken met de middelen die je hebt

'...dat we een behoorlijke vinger in de melk te pappen hebben.'	00:55	<b>Een vinger in de pap hebben</b> > Invloed hebben op iets <b>Iets in de melk te brokkelen hebben</b> > Wanneer iemand veel te zeggen heeft
'Ja gooi jij nog maar even wat water op de wijn.'	01:01	<b>Water bij de wijn doen</b> > minder eisen stellen om een compromis te kunnen bereiken <b>Olie op het vuur gooien</b> > iets doen of zeggen waardoor de situatie nog slechter wordt
'Belofte maakt woord.'	01:05	<b>Belofte maakt schuld</b> > als je iets beloofd hebt moet je het ook waarmaken. <b>Je aan je woord houden</b> > doen wat je hebt beloofd.

Alleen audio: <https://taalpraat.nl/2017/03/hoe-staat-de-vlag-ervoor/#more-2205>

CITAAT	WIE	JUISTE UITDRUKKING
'Het moet een tandje beter'	Sportcommentator hockeywedstrijd	<b>Een tandje bijzetten/meer</b> > beter je best doen ('in de volgende versnelling')
'De lat wordt steeds verder gelegd.'	Wim Pijbes in Buitenhof	<b>Je legt de lat hoger</b> > betere prestaties eisen dan eerder
'We zullen ons met huid en haar daartegen verzetten.'	Gast bij nieuwsuur	<b>Je ergens met hand en tand tegen verzetten</b> > je met alle mogelijke middelen ergens tegen verzetten
'Ik doe stinkend mijn best.'	Schaatser Michel Mulder	<b>Je stinkende best doen</b> > heel erg je best doen
'De jeugdopleiding is de ader waar Ajax op draait.'	Edwin van de Sar	<b>De spil waar alles om draait</b> > een belangrijk onderdeel/belangrijk persoon o.i.d.
'Ik denk dat die ter slagen te ijs moet komen.'	Arts van Erasmus MC in EenVandaag	<b>Beslagen ten ijs komen</b> > goed uitgerust zijn
'Dat is toch wel de achillespees van Spanje.'	Voetballer Daniel de Ridder	<b>De achilleshiel van iets</b> > de zwakke plek
'Het plan is niet in ijzer gegoten.'	Kennis	<b>Iets is niet in beton gegoten</b> > iets staat nog niet vast